

Nytt jordnära program ska ge bättre arbetsvillkor

Stockholms läkarförening har tagit fram ett nytt arbetsmiljöprogram. Siktet är helt, nästan, inställt på konkreta, jordnära åtgärder.

II Bakom programmet ligger en lång tids arbete med att gå igenom arbetsmiljörapporter och utredningar, vilket utmynnat i något som kallas konkreta bilagan.

– Nästa steg blir att försöka sälja in programmet till politiker och andra, berättar Thomas Flodin, hjärtspecialist och nybliven ordförande för Stockholmsläkarna (har efterträtt Björn Meder, som avgått efter tio år på posten).

– Vi har medvetet valt att ge programmet en hög konkretiseringsnivå.

I programidén finns även inbyggd en tänkt provokation för att nå resultat:

– Vi överväger att anmäla en av arbetsplatserna till arbetsmiljöinspektionen, avslöjar Thomas Flodin.

Vilken vill han inte gå närmare in på – kanske är det inte bestämt.

Lunchen ska vara arbetsfri

Läkarens lunch: Läkarföreningen vill ha in att även doktorer har rätt till lunch senast efter fem timmars arbete. Lunchen ska vara arbetsbefriad tid, annars ska doktorn ha betalt för den tiden.

Själv har Thomas Flodin den dag Läkartidningen träffar honom ätit lunch. Under tiden han åt var han utrustad med dubbla sökare samt en mobiltelefon och säger att »jag är aldrig i fred under en lunch, antingen handlar det om professionella frågor kring en patient eller någon facklig fråga«.

Kompetensutveckling: Vill överallt införa samma modell som finns vid S:t Görans sjukhus: Där garanteras varje läkare fortbildning och har dessutom en egen pott att disponera för ändamålet.

Slut på gratisarbete

Arbetstiden: Självklart ska Arbetstidslagen gälla även för doktorer, anser Thomas Flodin. Det innebär i princip 40 timmars arbetsvecka och åtta timmars arbete om dagen. Inom den tiden ska allt patientrelaterat arbete rymmas, även pappersarbetet.

Han understryker att man vill införa flexibel arbetstid där det inte finns. På hans egen arbetsplats, Huddinge sjukhus, är det med början för några år sedan infört på flera kliniker, dock inte alla. Erfarenheterna är mycket goda:

Thomas Flodin, ordförande för Stockholmsläkarna.

– Förut bjöd vi arbetsgivaren på många gratistimmar. Vi arbetade ofta till sjutiden på kvällen trots att arbetsdagen var slut halv fem. Den extra tiden fick vi inte betalt för.

Nu använder läkarna ett kort för tidregistrering när de kommer och när de går. Slut alltså på gratistimmar.

Reflexion och eftertanke: I den arbetsmiljörapport som Läkarförbundets arbetslivsgrupp tidigare presenterat står bland annat att många läkare helt tömmer ut sig i jobbet. Det beror bland annat på att det inte finns någon tid till reflexion och eftertanke.

Det finns olika modeller för reflexion och eftertanke. Stockholms läkarförening vill inte binda sig för någon specifik modell men vill ändå lyfta upp frågan.

Ska ingå i arbetstiden

Chefskapet: Chefandet ska ingå i arbetstiden. På många ställen måste idag chefskapet skötas på fritiden.

Jour: 18 timmars gräns ska gälla. Det är något som föreningen vill reglera med arbetsgivaren.

55-plus: Meningen är att läkarna som fyllt 55 år ska slippa jourer om de vill. Det är ett resultat av en tidigare studie som visar att många läkare över 55 år

funderar på att sluta i förtid, det vill säga före pensionsåldern.

Introduktion: Läkarnas arbetsplatsanknutna introduktion ska vara planerad och anpassad för respektive tjänstenivå.

Stöd av övrig personal: Enligt Stockholms läkarförening har landstinget i mångt och mycket skurit bort kringpersonalen, främst läkarsekreterare och undersköterskor – utan att säga att arbetsuppgifterna ska minska. Det innebär att i många fall får exempelvis primärvårdsdoktorn sitta och vänta medan patienten klär av sig och klär på sig.

– Läkaren gör alltså ett arbete som tidigare sköttes av andra vilket de facto medför en ökad arbetsbelastning, konstaterar Thomas Flodin kritiskt.

Arbetsrum: Det är lämpligt att varje specialist har en för uppgiften adekvat anpassad arbetsplats – idag är det väldigt illa på flera ställen.

Mentorskap: För de äldre läkarna skulle man kunna ge en sorts alternativ karriärväg, anser Stockholmsläkarna. De skulle kunna fungera som handledare eller mentorer för de yngre.

Med en individuellt anpassad arbetstid och anpassat arbetsinnehåll skulle man kunna ta till vara de äldres kompetens och erfarenhet till gagn för de yngre.

»Har varit onödigt passiva«

Påverkan på arbetet: En majoritet av läkarna kan idag inte påverka sin arbetsdag.

Läkarföreningen menar att läkarna måste kunna ta upp exempelvis prioriteringsfrågor och tillgänglighetskrav.

– Det skulle ge möjligheter att diskutera hur man i stort lägger upp sitt arbete, framhåller Thomas Flodin.

Om sitt nya uppdrag som ordförande i Stockholms läkarförening säger han bland annat att »det ska bli roligt, är en utmaning och jag ser fram emot det«.

Samtidigt är han kritisk mot såväl sig själv som mot sina kollegor:

– Vi har varit onödigt passiva. Vi måste ta ett steg framåt och bli synliga i vården så vi blir uppskattade efter förtjänst.

Tom Ahlgren